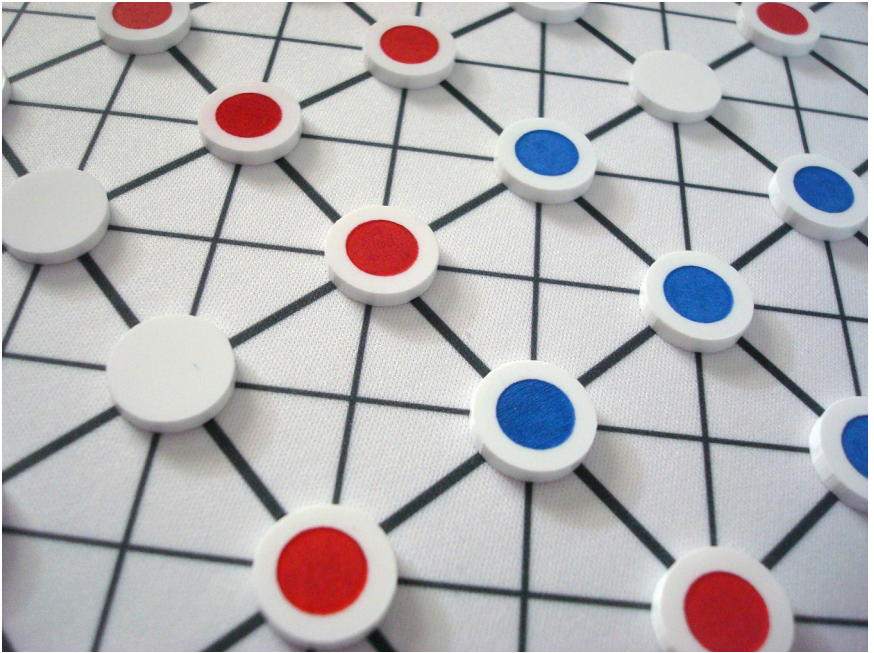

XOLIBA

Perusteet

Ari Saastamoinen

XOLIBA

Perusteet

XOLIBA

Perusteet

Ari Saastamoinen

Helsinki 2017

©2017 Ari Saastamoinen

Kansikuva: ©2017 Néstor Romeral Andrés

Kustantaja:

BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja:

BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN 978-952-339-592-3

HELSINKI 2017

Sisällysluettelo

Johdanto.....	3
1 Pelisäännöt.....	4
Pelivälineet.....	4
Pelin aloittaminen.....	5
Nappuloiden siirtäminen.....	6
Nappuloiden lyöminen.....	12
Pelin päättyminen.....	14
Luovutussääntö.....	15
Kolmen hengen xoliba.....	15
Yhden hengen xoliba.....	16
2 Yleistä pelistrategiaa.....	17
3 Taktiikkaa ja perustilanteita.....	21
Apukolmioiden käyttö.....	21
Kolmion purkaminen.....	24
Kolmion torjuminen.....	28
Avaussiirto.....	32
Puolustusaseman muovaaminen.....	34
Parilliset ja parittomat pisteet.....	38
4 Tehtäväosio.....	40
Tehtävä 1.....	40
Tehtävä 2.....	41
Tehtävä 3.....	42
Tehtävä 4.....	43
Tehtävä 5.....	44
Tehtävä 6.....	45
Tehtävä 7.....	46
Tehtävä 8.....	47
Tehtävä 9.....	48
Tehtävä 10.....	49
Tehtävä 11.....	50
Tehtävä 12.....	51
Tehtävä 13.....	52

Tehtävä 14.....	53
Tehtävä 15.....	54
Tehtävien ratkaisut.....	55
Kiitokset.....	60

Johdanto

Vapaa-ajan ja rentoutumisen arvo on tiedetty kauan. Jo roomalainen puhuja Cicero totesi, että *mihi enim liber esse non videtur, qui non aliquando nihil agit*, 'minusta vain sellainen mies on vapaa, joka on joskus jouten', ja hänen maamiehellään Plinius nuoremmalla oli selvä käsitys hyvästä ajanvietteestä: *laxare animum lusu calculorum*, 'rentoutua lautapelejä pelaamalla'.

Tässä kirjassessa esiteltävä xolibapeli ei kuitenkaan ole muinainen, vaan aivan uusi. Tuore on myös sen peruslähtökohta. Xolibassa ei näet ole mitään vakioaloitusasemaa, vaan jokainen aloitusasema arvotaan ennen pelin aloittamista. Koska erilaisia aloitusasemia on miljardeja, ei yksikään peli ole samanlainen. Koska asema on satunnainen, se on harvoin aivan tasapuolinen ja siten voittamiseen tarvitaan taidon lisäksi onneakin. Toisinaan yksi pelaajista voi olla paljon vastustajaansa huonommassa asemassa. Silloin hänen ei auta muu kuin minimoida tappionsa ja toivoa voittavansa seuraavassa pelierässä.

Pelin tarkoituksena on luoda kolmioita. Pelissä siirretään vaihtamalla jonkun oman ja valkean nappulan paikkaa niin, että muodostuu kolmio; mikäli tuon kolmion sisällä on omia tai vastustajan nappuloita, ne lyödään. Kun kolmioita ei voi enää muodostaa, pelierä päättyy. Kahden hengen pelin voittaa se pelaaja, jolla on suurin kolmio laudalla pelierän päättyessä. Hän saa vastustajalta lyödyistä nappuloista pisteet. Eriä pelataan, kunnes ensimmäisenä 50 pistettä tai enemmän kerännyt pelaaja voittaa pelin. Xolibaa voi pelata yksi, kaksi tai kolme henkilöä.

Tämän kirjasen alussa kerrotaan pelin säännöt. Pelin säännöissä esitellään ensin kahden hengen versio, koska se on pelimuodoista keskeisin ja nautittavin. Kaksinpelin esittelyn jälkeen kerrotaan säännöt kolmen ja yhden hengen pelille.

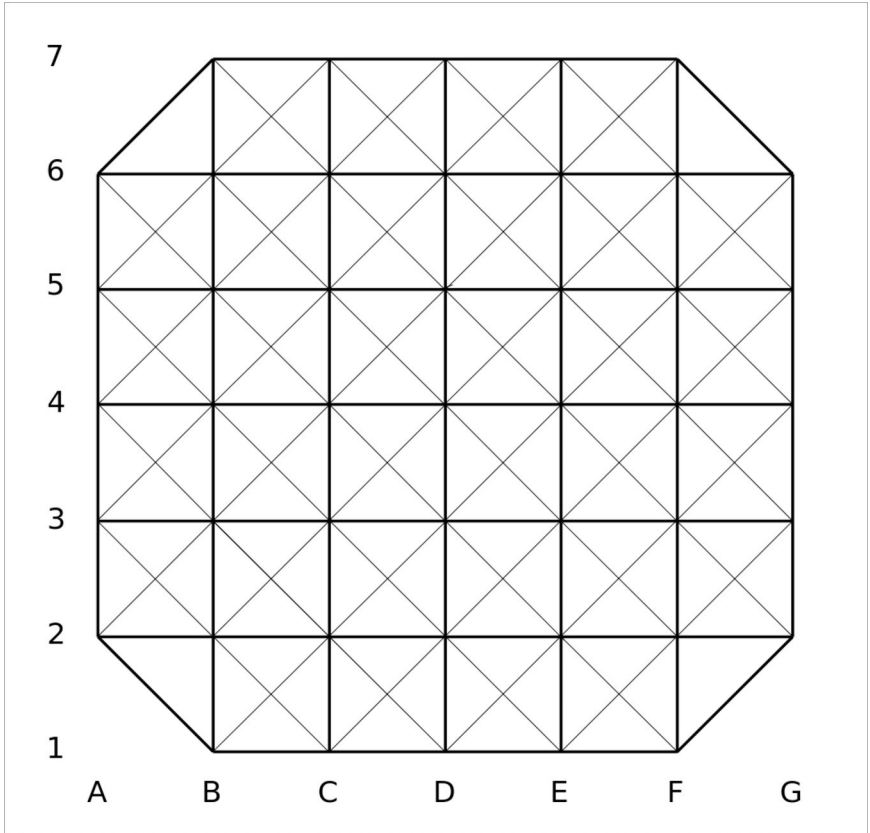
Kun säännöt on esitelty, on vuorossa pelistrategian perusteita kuvaava osio. Sitä seuraavat viisi kappaletta esittelevät taktiikan alkeita ja pelin perustilanteita. Kirjasen päättää tehtäväosio, jonka viisitoista tehtävää valaisevat pelistrategiaa ja -taktiikkaa eri puolilta. Ensimmäistä tehtävää lukuun ottamatta tehtävät perustuvat todellisiin peliasemiin. Tehtävät ovat suunnilleen vaikeusjärjestyksessä, helpoimmasta yhä vaikeampiin. Ne on tarkoitettu peliä jo jonkun verran pelanneille, ja niiden ratkaisut on esitetty käyttäen xoliballe ominaista merkintätapaa eli notaatiota. Mukavia pelihetkiä!

Ari Saastamoinen,
Helsingissä tammikuussa 2017

1 Pelisäännöt

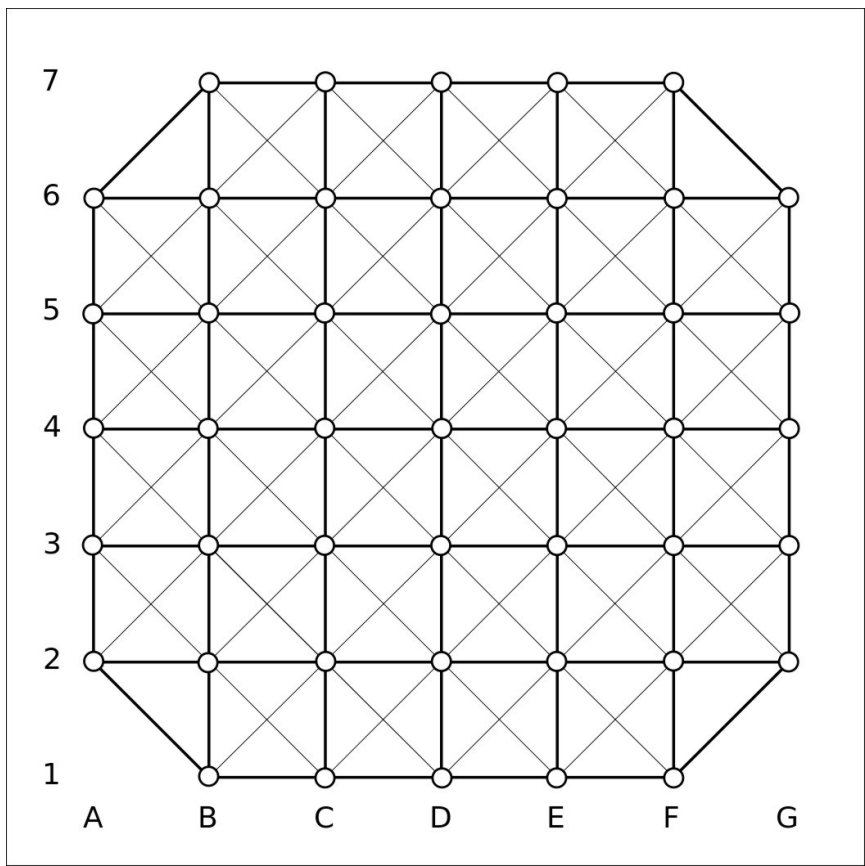
Pelivälineet

Kahdeksankulmainen lauta, jossa on 45 leikkauspistettä, joissa vaakaa-, vino-, ja pystyviivat yhdistyvät. 45 laattamaista nappulaa, joista 11 valkoista, 17 sinistä ja 17 punaista (kolmen hengen peliä varten tarvitaan vielä 12 vihreää nappulaa). Selkäpuolelta kaikki nämä nappulat ovat valkoisia. Pelilautaa näyttää tällaiselta:

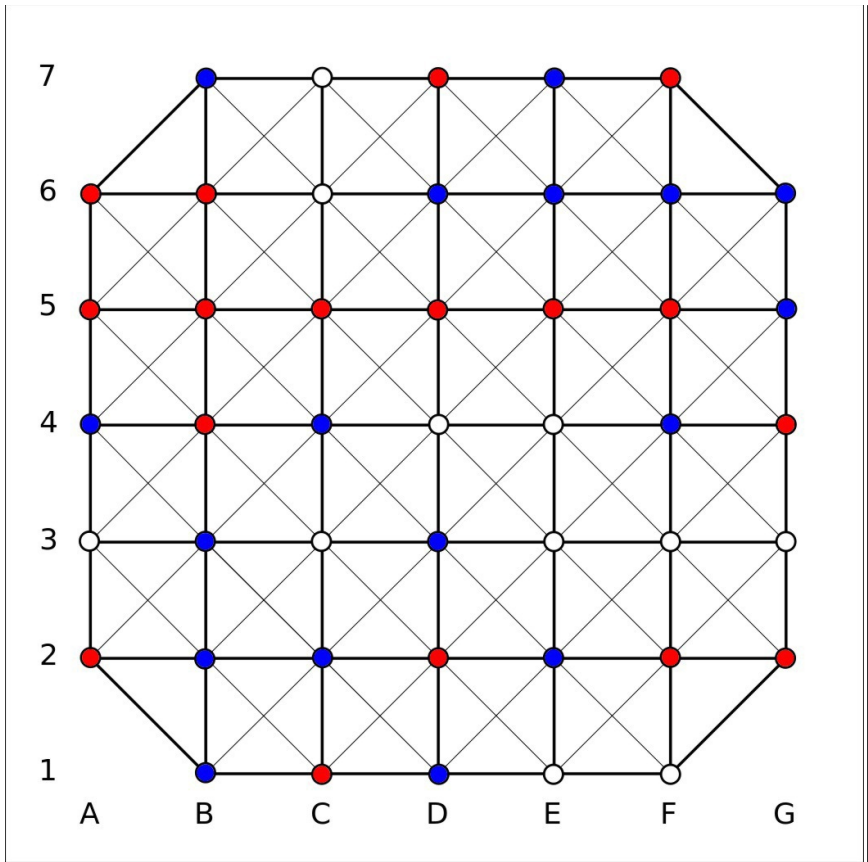

Pelin aloittaminen

Pelin alussa pelaajat joko arpoivat tai sopivat siitä, kumpi pelaa punaisilla ja kumpi sinisillä nappuloilla. Sitten punaiset ja siniset nappulat sekoitetaan kokovalkoisiin nappuloihin. Kun kaikki nappulat on huolellisesti sekoitettu, ne käännetään alassuun, valkoinen selkäpuoli ylöspäin, sekoitetaan uudelleen ja asetetaan laudalle viivojen risteysiin kuvan osoittamalla tavalla.

Kun nappulat on asetettu laudalle, ne käännetään uudelleen: tuloksena on täysin satunnainen aloitusasema. Se voi näyttää vaikkapa tällaiselta:

Nappuloiden siirtäminen

Pelaajat siirtävät vuorotellen. Pelin aloittaa se pelaaja, jolla on vähemmän kulmanappuloita (esimerkiksi yllä olevassa asemassa punaisella on neljä kulmanappulaa ja sinisellä kolme, ja siten pelin aloittaa sinisillä pelaava henkilö). Mikäli kulmanappuloita on yhtä monta, aloittaa se pelaaja, jolla on vähemmän laitanappuloita. Mikäli laitanappuloitakin on yhtä monta, aloittaja arvotaan. Pelaaja tekee siirtönsä vaihtamalla jonkun oman nappulansa ja jonkun sen vieressä olevan valkean nappulan paikkaa (valkeat nappulat ovat ns. neutraaleja nappuloita, joita voivat molemmat osapuolet siirtää).

Xoliba on tyylikäs uusi tuttavuus perinteisten lautapelien ystäville. Sen säännöt ovat yksinkertaiset ja helpot oppia, mutta asemat ovat yllätyksellisiä ja haastetta riittää loppuelämäksi. Pelit ovat lyhyitä ja nopeita mutta nokkeluudellaan tyydyttävät vaativaakin harrastajaa. Alkuasema on satunnainen: yli miljardi mahdollista avausasemaa takaa loputtoman vaihtelun ja tekee ulkoa opeteltavan avausteorian mahdolltomaksi. Satunnaisuus tarkoittaa myös epätasapuolisuutta: toisin kuin perinteisissä lautapeleissä, peliasema voi suosia vahvasti toista osapuolta, ja siten voittoon vaaditaan taidon lisäksi onneakin.

Myös nappuloiden siirtäminen ja lyöminen poikkeavat totutusta. Pelaajat vaihtavat nappuloiden paikkaa tarkoituksenaan luoda kolmioita. Voittajaksi selviytyy se, joka onnistuu luomaan suurimman kolmion. Mikäli pelaajien luomat kolmiot sisältävät nappuloita, ne lyödään pois. Ainoastaan xolibassa pelaaja joutuu lyömään omia nappuloitaan, ja toisinaan se on vieläpä erittäin edullista. – Kaksin- ja kolminpelin ohella xolibaa voi pelata myös yksin.

Tässä oppaassa selitetään xoliban säännöt lyhyesti ja selkeästi. Sitten kuvataan pelistrategian perusteita ja taktiikan alkeita. Lopussa on tehtäväosio, jonka viisitoista tehtävää valaisevat pelistrategiaa ja -taktiikkaa eri puolilta.

9 789523 395923